

FOTO: MICHEL GOUDSWAARD

Joost Kramer

'Goed bestuur vergt meer aandacht voor reflectie, en historisch besef'

Michiel Goudswaard

Er is in Nederland een disbalans ontstaan tussen denken en doen. Het beschouwende heeft in deze jachtige tijd een veel te lage prioriteit gekregen. Extraverte, activistische politici en bestuurders hebben de wind in de zeilen en daarmee doen we onze geest tekort.

Dat uit zich onder meer in een afnemend historisch besef. Terwijl we de wereld om ons heen beter kunnen begrijpen als we de rust nemen om naar de geschiedenis te kijken. Het gaat daarbij niet om naakte feitenkennis, maar vooral om het verwerven van inzicht.

Als je je verdiept in de politieke, economische, sociale, ecologische en technologische dimensies van de geschiedenis krijg je beter oog voor de constanten in de maatschappij. Als je nadenkt over de context waarin je leeft, komt dat de kwaliteit van je beslissingen ten goede.

Lang niet alles wat we om ons heen zien, is zo uniek als we vaak geneigd zijn te denken. Het verbeelden van het verleden is ook een vorm van arbeid, het is een deel van je werk, net als het hande-

CV

1980 Geboren te Haarlem

1992-1998 Schoter Scholengemeenschap

1998-2003 Ondernemingsrecht Universiteit Leiden

2003-2004 Bedrijfskunde Universiteit Nyenrode

2005-2012 Advocaat en corporate legal counsel

2011-2012 Bestuurder Het Governance Platform

Sinds 2012 Zelfstandig raadsman voor ondernemingsleidingen

2012 Faculty member Speakers Academy

2012 Bestuurder Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond

2013 Oprichter platform De Jonge Commissaris Toezicht houder (DJCT)

Onder enkele inspiratiebronnen van Joost Kramer

len dat daar uiteindelijk uit voortkomt.

Natuurlijk herhaalt de geschiedenis zich niet, maar historisch besef helpt wel om de huidige ontwikkelingen te relativiseren. Als er ergens een bus verongelukt, is dat natuurlijk heel tragisch. Maar het gaat mij te ver om dan meteen te spreken over een ramp. 1672, dat was pas echt een rampjaar: de Nederlandse Republiek werd van alle kanten aangevallen.

Ook met het woord "crisis" moeten we voorzichtig zijn. Als je zes jaar lang niet of nauwelijks groeit, is dat geen crisis, maar een recessie, zoals die in de geschiedenis zo vaak volgt op een periode van grote voorspoed. De huidige economische malaise is niet fundamenteel anders dan vorige neergangen.

Kennismaken van het verleden biedt ook een unieke kans om scherper zicht te krijgen op mensen en hun drijfveren. Er zit in het menselijk gedrag heel veel continuïteit. Het is daarom zonde als we de kans niet grijpen om de parallellen te trekken die relevant zijn voor onze tijd.

Dat geldt zeker ook voor toezichthouders bij bedrijven. Als commissarissen met een scherp oog kijken naar de economische en politieke geschiedenis en daarnaast wijsheid putten uit hun eigen ervaringen, kunnen zij de actieve bestuurders daarmee enorm helpen. Het is belangrijk daarvoor ruimte te creëren.

Ik realiseer me dat niet iedereen zin of tijd heeft om historische boeken te lezen, maar dat is ook niet per se nodig. Iedere generatie kan haar eigen wegen ontdekken. Films over historische onderwerpen helpen ons denkproces. Ook van de voorstellingen van cabaretier Diederik van Vleuten heb ik veel geleerd. Hij is een fantastische verteller, die aan de hand van de dagboeken van zijn voorouders zijn publiek meeneemt in de tijd.

Voor bedrijven geldt dat gestructureerd nadenken over de wereld van grote waarde is. Bijvoorbeeld aan de hand van scenario's waarin verleden, heden en een mogelijke toekomst met elkaar worden verbonden. Dat proces helpt om een antwoord te geven op de vraag wat het bedrijf wil zijn en waar het heen wil. Duidelijkheid daarover versterkt de geloofwaardigheid van bestuurders in de ogen van werknemers, beleggers en de rest van de maatschappij.

Ik geloof dat het tijd al aan het keren is, de grote monden vallen vroeg of laat altijd door de mand. De geschiedenis verloopt vaak in slingerbewegingen, ik ben er optimistisch over dat we een tijd tegemoet gaan met meer aandacht en waardering voor reflectie.'

Michiel Goudswaard is redacteur van het FD. goudswaard@fd.nl

Culturele bagage

Thea Beckman

'Zij is de grand old lady van het historische jeugdboek. Zij heeft me de liefde voor de geschiedenis bijgebracht, onder meer met haar trilogie over de Honderdjarige Oorlog en met *De Stomme van Kampen*, over de schilder Hendrick Avercamp.'

Mijn grootouders

'Zij hebben een grote stempel op mijn persoonlijke ontwikkeling gedrukt, ook doordat zij mij al jong boeken cadeau gaven. Ze zijn alle vier half Nederlands, waardoor ik veel nadacht over mijn wortels en een open kijk op de wereld kreeg.'

Abraham Lincoln

'Een fascinerende president, die grote indruk op mij maakt. Hij werd in de Amerikaanse politiek "honest Abe" genoemd omdat hij het openlijk toegaf als hij zich had vergist en de moed had om al zijn politieke rivalen in zijn kabinet te halen.'